WSPÓŁCZESNE PROBLEMY SPOŁECZNO-EKONOMICZNE W UJĘCIU ANALITYCZNYM

DEBIUTY STUDENCKIE

2024

WSPÓŁCZESNE PROBLEMY SPOŁECZNO-EKONOMICZNE W UJĘCIU ANALITYCZNYM

pod redakcją
Agnieszki Stanimir

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2024

Recenzja
Klaudia Przybysz

Redakcja wydawnicza
Aleksandra Śliwka

Korekta
Katarzyna Gwizda

Skład i łamanie
Małgorzata Myszkowska

Projekt okładki
Beata Dębska

Na okładce wykorzystano zdjęcia z Adobe Stock i 123rf

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0). Skrócona treść licencji na https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl

ISBN 978-83-67899-75-8 (wersja papierowa)
ISBN 978-83-67899-76-5 (wersja elektroniczna)

DOI: 10.15611/2024.76.5

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp 7

Dominika Perdon: Klasyfikacja krajów Unii Europejskiej ze względu na sytuację kobiet na rynku pracy 11
Aleksandra Derda: Diagnoza nierówności płacowej wśród sportowców z wykorzystaniem metod uczenia maszynowego 25
Agnieszka Krajnik: Analiza relacji między stylem życia Europejczyków i czynnikami ekonomicznymi 42
Żaneta Ratajczak: Zastosowanie metody wzorca rozwoju do badania wysokości wybranych dofinansowań ze środków PFRON w województwach Polski 57
Kornelia Kozaczewska: Analiza interwencji na przykładzie badania wpływu pandemii COVID-19 na dzietność za pomocą modeli SARIMA 69
Marta Stasiak: Badanie postaw i zachowań polskich turystów wobec koncepcji turystyki zrównoważonej 86
Martyna Kamińska: Przemoc seksualna w Polsce w latach 2013-2021: analiza skali zjawiska i skutków społeczno-ekonomicznych przemocy ze względu na płeć w kontekście UE 101
Julia Dymek: Badanie poziomu realizacji założeń cyberbezpieczeństwa firm i instytucji Unii Europejskiej 117
Stanisław Marek Halkiewicz, Paweł Rychlicki: Oczyszczanie wody, jej pobór i zużycie na terenach górniczych i pogórniczych: analiza przestrzenna powiatów województwa śląskiego 132
Wojciech Świercz, Radosław Szostak: Modelowanie ekonometryczne kapitału inwestorów indywidualnych na rynku głównym GPW 149

Wstęp

Niniejszy zeszyt Debiutów Studenckich pod tytułem *Współczesne problemy społeczno-ekonomiczne w ujęciu analitycznym* składa się z dziesięciu artykułów. Prezentowane prace dotyczą bardzo zróżnicowanych obszarów koncentrujących się na jakości życia oraz problemach społeczno-ekonomicznych oraz aspektach dotyczących bezpieczeństwa jednostek, instytucji i firm. Każdy z zaprezentowanych artykułów zawiera wnikliwie przeprowadzony przegląd literatury, analizę problemu badawczego oraz wnioski ze wskazaniem kolejnych, niezbędnych w danym obszarze tematycznym, badań.

W pierwszym z publikowanych artykułów Dominika Perdon zaprezentowała swoje rozważania na temat sytuacji kobiet na rynku pracy w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Autorka, wskazując, że równe szanse obu płci w dostępie do pracy zarobkowej niosą ze sobą wiele korzyści, właściwie przeprowadziła przegląd literatury, co dało podstawy do analizy wskaźnika zatrudnienia w Unii Europejskiej oraz klasyfikacji państw członkowskich ze względu na wybrane zmienne opisujące sytuację kobiet na rynku pracy. Praca zawiera ciekawie i wnikliwie prowadzone wnioskowanie.

Zagadnienia nierówności na rynku pracy są kontynuowane w kolejnym artykule. Aleksandra Derda zaprezentowała w swojej pracy wyniki badań prowadzonych nad nierównościami płacowymi wśród sportowców. Autorka przeprowadziła swoje analizy na podstawie wypłat koszykarzy i koszykarek z ligi NBA i WNBA. Jednak – jak słusznie zauważa – luki płacowe nie są obserwowane tylko w tej dziedzinie sportu, a ich wielkość jest znacząca. Aleksandra Derda przedstawiła również różnice między luką płacową w sporcie i w innych zawodach. Na uwagę zasługuje również trafne wykorzystanie narzędzi analitycznych z grupy metod uczenia maszynowego.

Artykuł Agnieszki Krajnik zwiera wyniki i wnioski z badań dotyczących sytuacji ekonomicznej w państwach europejskich, ale w odniesieniu do zdrowego stylu życia. Autorka trafnie wyodrębniła w pierwszej części artykułu aspekty związane ze zdrowym stylem życia, szczególny nacisk kładąc na koszty związane z ich realizacją. Dzięki temu druga część artykułu zawiera wnioski z porównania rankingów państw pod względem zdrowego stylu życia, sytuacji ekonomicznej i wydatków na ochronę zdrowia. Artykuł obfituje w ciekawe konkluzje.

Analiza wysokości wybranych dofinansowań ze środków PFRON w województwach Polski była tematem przewodnim badań przeprowadzonych przez Żanetę Ratajczak. Autorka skupiła się na rozpoznaniu sytuacji na rynku pracy osób z niepełnosprawnością i zagadnieniem ich aktywizacji zawodowej. Rozważania teoretycz-

ne dały podstawy do przeprowadzenia badania, dzięki czemu możliwe okazało się stworzenie rankingu województw, z uwzględnieniem tych najbardziej zawansowanych w aktywizacji zawodowej wskazanej grupy społecznej. Wnioski z przeprowadzonego badania ukazują konieczność stałego monitorowania sytuacji.

Pandemia COVID-19 wywołała wiele negatywnych skutków, które najczęściej analizuje się, skupiając się na kwestiach zdrowotnych lub ekonomicznych. Kornelia Kozaczewska w swoim artykule zwróciła uwagę na inną konsekwencję pandemii, a mianowicie na występowanie relacji z poziomem dzietności. Opierając się danych GUS, autorka zbadała interwencje, wykorzystując modele SARIMA. Wnikliwie przeprowadzona analiza zaowocowała ciekawymi wnioskami.

Bardzo ważnym aspektem współczesnego świata jest również realizacja we wszystkich obszarach życia i funkcjonowania celów zrównoważonego rozwoju. Marta Stasiak zaprezentowała w swojej pracy wyniki analiz postaw i zachowań polskich turystów wobec turystyki zrównoważonej. Autorka rozpoczęła rozważania od przybliżenia idei zrównoważonego rozwoju w turystyce i oczekiwanych efektów dla lokalnych gospodarek, zachowania środowiska naturalnego, korzyści dla mieszkańców i osób przyjeżdżających. Analiza przeprowadzona na podstawie danych pierwotnych z wykorzystaniem właściwych metod pozwoliła na trafne określenie subiektywnych postaw turystów wobec nowego, niezbędnego nurtu turystycznego.

Martyna Kamińska w swoim artykule przeprowadziła ważną analizę danych dotyczących aktów przemocy seksualnej, które to dane pozyskała z Komendy Głównej i Komendy Wojewódzkiej Policji. Autorka wskazała, że przebieg i efekty takich postępowań są wstrząsające dla ofiar, a jednocześnie wywołują one skutki społeczne i ekonomiczne. Z tego względu prezentowana praca stanowi ważny głos w dyskusji o przeciwdziałaniu różnym typom przemocy i konieczności wsparcia ofiar. Należy podkreślić, że dane, którymi dysponowała autorka, dotyczą jedynie zgłoszonych przypadków, a wiele takich aktów przemocy pozostaje niezgłoszonych. Zaprezentowane w artykule wnioski wskazują jednoznacznie na znaczące konsekwencje psychologiczne, fizyczne i gospodarcze omawianych czynów.

Coraz częściej pojawiające się zagrożenia związane z cyberbezpieczeństwem stały się podstawą do przeprowadzenia badań przez Julię Dymek. Autorka skupiła się na badaniu poziomu realizacji założeń cyberbezpieczeństwa Unii Europejskiej w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw. Przeprowadzona wielowymiarowa analiza porównawcza umożliwiła pogrupowanie państw, w których sytuacja dotycząca cyberbezpieczeństwa w MŚP jest zbliżona, oraz porangowanie państw tak, by wskazać, w których z nich sytuacja jest zadowalająca, a w których cyberbezpieczeństwo nie jest jeszcze należycie gwarantowane.

Autorzy kolejnego artykułu, Stanisław Marek Halkiewicz i Paweł Rychlicki, zwrócili uwagę na narastający problem kryzysu wodnego w kontekście przemysłu wydobywczego. Autorzy trafnie zauważyli, że wodochłonność procesów wydobywczych jest jednym z ważniejszych problemów wskazanego typu przemysłu, będącego jednocześnie strategicznym ogniwem bezpieczeństwa ekonomicznego i energetycz-

nego. Korzystając z autokorelacji przestrzennej, otrzymali informację o regionach najbardziej narażonych na negatywne efekty przemysłu wydobywczego – związane zarówno z poborem i zużyciem wody, jak i oczyszczaniem ścieków.

Celem ostatniego z prezentowanych artykułów – autorstwa Wojciecha Świercza i Radosława Szostaka – było sprawdzenie, jakie czynniki wpływają na kapitał inwestowany przez inwestorów indywidualnych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Praca zawiera efekty modelowania ekonometrycznego opisującego wielkość kapitału inwestorów indywidualnych na GPW oraz pozwalającego na identyfikację czynników makroekonomicznych i psychologicznych, które mogą mieć wpływ na decyzje inwestycyjne. Przedstawione przez autorów wnioski dają szansę na lepsze zrozumienie zachowań inwestycyjnych.

Agnieszka Stanimir